

Skid (ikke) i egen have

Artikel af Jesper Petersen

Industrilandbruget kan frit overpøse totredjedele af Danmarks areal med millioner af tons af gylle, kunstgødning og gift.

Vandværker må lukke på stribe på grund af giftige pesticidrester i drikkevandet og søer, åer og havmiljø lider skade.

Men boligejere i affolkede landsbyer må ikke forurene med deres husspildevand og pålægges i disse år tilslutning til nye, forkromede kloakledninger. Regningen pr. husejer lyder typisk på 35-50.000 kr.

Afløbsfri løsning med kompost toilet kunne spare Danmarks boligejere i det åbne land for millioner af kroner. Og - ikke mindst - miljøet for både spildevands- og CO₂-forurening. Især hvis det blev lovliggjort at kompostere fæces og urin ved kilden – i haven, på marken eller i skoven.

Men desværre er sådanne miljø- og ressourcevenlige løsninger i praksis vanskeligt gennemførlige, viser denne historie fra søhøjlandet sydøst for Haslev i Sydsjælland, hvor H.C. Andersen fandt inspiration til eventyret "Den grimme Ælling".

Da min hustru catalanske veninder en sommer besøgte os, fik de – af alt i verden – den originale idé at tilføje vores hus og have noget af det eneste, der manglede: Et komposttoilet. I løbet af et par uger opførte fire catalanske kvinder det flotteste 3½-meter høje havelokum med separation af urin og fæces, udluftningssystem, rottesikkert murstens- og betonfundament. Samt både tagvindue plus den fineste udsigt for den trængende. Bygget udelukkende af genbrugsmaterialer som kvinderne fandt på diverse skrammelpladser.

Da kommunens slamsuger et par måneder senere ankom, kunne jeg med glæde meddele chaufføren - der med et træt udtryk i ansigtet var ved at gøre sig klar til at slæbe den tunge, 40 meter lange slange ud i max. længde -, at han i fremtiden kunne regne med at springe mindst ét af de to årlige besøg over. Måske endda begge. Min begejstring smittede dog ikke af på ham: "Det hele kører med computere og satellitstyring. Jeg gør bare præcis, hvad jeg får besked på. Det dér skal du snakke med kommunen om, ikke mig",

Fæces = miljøskadeligt affald

Med den selvhjulpnes begejstring endnu nogenlunde intakt, ringede jeg til Faxe Kommune, der for år tilbage blev såkaldt - miljøvenlig - "Klimakommune". Uden dog at mit gode humør smittede af på den kvindelige embedsmand jeg fik i tale:

"Hvordan skaffer I jer så af med afføringen?", ville hun vide.

"Ja, vi blander det med træflis og lader det kompostere i ½-1 år, hvorefter vi hælder det ud omkring vores frugttræer og -buske i haven", oplyste jeg.

"Det må I ikke. Det er miljøfarligt affald og må ikke komposteres i haven eller andre steder."

"Men jeg og min familie har spist økologisk stort set hele vores liv, vor afføring er blandt landets mindst miljøskadelige af slagsen!"

"Det skal bortskaffes som miljøskadeligt affald og køres til destruktion".

"Men hvad med markerne rundt om vores hus og sø, hvor godslandbruget spreder flere hundrede tons kunstgødning om året og forurener vandløb og søer, så algeopblomstring får fiskene til at ligge med bugen i vejret i tide og utide?"

"Men det er lovligt, så vidt jeg véd".

Foto: Joanna Aumedes på billedet her havde inspirationen til "Frodos shithouse" med fra en netop afsluttet rejse til Chiapas-provinsen i Mexico, hvor hun havde lært at bygge komposttoiletter.

Byggeriet af komposttoiletet i Søtorup i Sydsjælland fulgte en bygge manual udgivet af den venstre-radikale bevægelse "Ejército Zapatista de Liberación Nacional".

Noget værre bureaukratisk lort

En uddybende korrespondance efterfølgende gav min sidste rest af selvtænkende begejstring dødsstødet. I en email fra embedsmanden lød det:

”Tak for oplysningerne omkring multitoiletet. Etablering af et multitoilet med opsamling af urin og fæces kræver tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsens § 39. I forbindelse med tilladelsen skal kommunen bl.a. sikre, at tømning, bortskaffelse og øvrig anvendelse af den opsamlede urin og fæces sker på forsvarlig vis. Latrin må ifølge § 13 i bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter ikke henkastes på møddinger eller spredes på jorden, herunder heller ikke som gødning. Bekendtgørelsens hensigt er, at latrin i videst muligt omfang bør tilføres rensningsanlæg for spildevand. Hvis man ønsker at udlede eller udsprøjte den opsamlede urin og fæces på jordoverfladen, kræver det en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19, - dette gælder også selvom udspreddning sker på egen grund. Kommunens sagsbehandling skal bl.a. ske med udgangspunkt i slambekendtgørelsens bestemmelser.

Det er derfor nødvendigt, at Faxe Kommune foretager en vurdering af, om der kan gives tilladelse til såvel etablering af multitoiletet som den efterfølgende anvendelse af urin og fæces. Jeg vil derfor kigge nærmere på sagen og vende tilbage til dig, når jeg har haft mulighed for at undersøge de enkelte forhold i sagen nærmere.”

Den kommunale embedsmand vendte imidlertid aldrig tilbage. Med andre ord: Den ”klimavenlige” Faxe Kommune evnede hverken at stoppe overflødige og CO₂-forurenende besøg med en 10-20 tons tung slamsuger to gange om året.

Eller bakke op om en lavteknologisk, miljø- og samfundsvenlig spildevandsløsning. For ikke at tale om svigtet over for kommunens politisk korrekte holdning i disse år, om altid at lytte til borgerne. Komposttoiletet druknede i ufleksible regler og computer- (og satellit-!) styret forvaltning. Så meget for det enkelte menneskets mulighed for konkret at begrænse forureningen af miljøet, ved selv at forvalte sin egen krop og nærmiljø biologisk bæredygtigt.

Landflygtige afløbsfrie toiletter

Jeg skrev til Jytte Abildstrøm, der henviste til Flemming Abrahamsson, som svarede: "At få vendt dette emne til at være værdifuldt for naturen, er ved hjælp af bureaukratiet i Danmark nærmest en umulighed. Vi er med vort firma, Fornyet Energi, nødsaget til at søge ud af Danmark for at finde fællesskab med mennesker i resten af verden, som arbejder seriøst med afløbsfrie toiletter. Det være sig konferencer, hvor det finske universitetsmiljø har påtaget sig rollen som arrangør og samle aktive folk fra hele verden.

Vi har selv deltaget, hvor vi har fået kontakt med folk fra hele verden, bl.a. fra Nairobi i Kenya, og verdens eneste professor i komposttoiletter fra fakultetet i Sapporo (Hokkaido, Japan), som vi osse besøgte i 2007.

Jytte Abildstrøm har sendt os til Kerala i Sydindien, hvor vi havde en workshop med studerende på en højskole dér, hvor vi byggede en tvilling-komposttoilet bygning."

Der er næsten ingen grænser for, hvilke grønne tiltag der kan realiseres, så længe de medfører diverse erhvervsfremmende konstruktioner, samt flytter penge fra en konto til en anden. Jo flere banktransaktioner, jo bedre - for den ubæredygtige spekulations- og gældsætnings-politik. Men almindeligvis hverken for miljøet og fremtidige generationer, helhedsmæssigt betragtet.

Den politiske beslutning om kloakering i landdistrikterne og kravet til alle husejere dér om at blive tilsluttet de nye kloakledninger til titusindevis af kroner pr. hus - mens industrilandbruget søler landet ind i millioner af tons af gylle, kunstgødning og pesticider – er blot ét af mange eksempler på en moderne molbohistorie. Dog ikke mere idiotisk end at bestemte elitære grupper scorer kassen på det.

Kæmperegning til boligejere

Med klimaforandringer og forureningsbekæmpelse som argumenter pålægges kommuner deres borgere separatkloakering på deres ejendom, hvor regn- og spildevand adskilles, og dermed havner i to separate ledninger, hvor spildevandet så bliver ledt til rensningsanlæg og regnvandet til vandløb, søer eller til havet.

Nye kloaknet, dimensioneret til fremtidige klimaændrings skybrud og generelt øgede regnmængder, især i vinterhalvåret, kan multitoiletter ikke væsentligt afhjælpe. Afløbsfrie toiletter kan dog begrænse samfundets generelle energiforbrug og CO₂-forurening, der jo skaber klimaforandringerne. Og måske allervigtigst: stimulere mennesker til at tænke selv og finde lavteknologiske og ressourcevenlige løsninger i vor hastigt foranderlige verden.

Peter Frederiksen (V), der er medlem af byrådet i Hillerød og bor i landsbyen Uvelse, er én af i alt 3.200 husejere i Hillerød Kommune, der skal betale for separatkloakering på sin grund. Til tv2.dk udtalte han i februar 2016:

”Der har været en manglende gennemskuelighed i forhold til begrundelsen for, at borgene i kommunen skal lave separatkloakeringen. Det er enormt frustrerende. Det er ligeledes mærkværdigt, at vi modtager information fra forsyningen, men intet hører fra den myndighed, der har taget beslutningen, nemlig Hillerød Kommune.”

Dårlig samvittighed-forretningen

Mange andre landsbyer får tvangsnedlagt nye, forkromede kloaknet. Feks. landsbyen Spragelse nord for Næstved. Bilister er siden efteråret mødt med store skilte rundt om landsbyen, der bl.a. informerer om, at den omfattende nedgravning af kæmpe betonrør sker "for at forbedre vandmiljøet i Tornemoserenden Holmegaard Mose". Hvilket imidlertid er en sandhed med modifikationer og som et minimum bør ses i en større sammenhæng.

Rapporten "Millioner spildt på forfejlet naturgenopretning i Sjællands største mose", der udkom for godt og vel et år siden beskriver grundigt emnet.

se <http://www.holmegaardmose.dk/images/milio.pdf>

Den 180 sider lange rapport konkluderer, at selvom skatteydere har betalt cirka 35 millioner kr. til moseområdets ejere, m.fl. for såkaldt naturgenopretning, går næsten alle mosens særligt internationalt beskyttede fuglearter - som de mange projekter hævder at gavne - voldsomt tilbage.

Hvilket dog ikke bekymrer myndigheder, konsulenter og ejere, der forgyldes med tårnhøje indtjener, takket været samfundets blinde tillid til, at alt der lugter det mindste grønt eller økologisk i disse år, pr. definition må være godt. Men sådan er den uregerlige virkelighed desværre ikke. Naturgenopretning er (blevet) en milliardforretning. Nødhjælp er en forretning. Velfærd er en forretning. Sundhed er en forretning. Krig er en forretning. Og så videre. Og det var måske ikke det kæmpeproblem det vitterligt er, hvis den økonomiske forvaltning var biologisk og samfundsmæssigt bæredygtigt. Men det er jo ikke tilfældet. Langt fra endda.

Caganer

Catalanerne i det nordøstlige hjørne af Spanien har en sund indstilling til det at "cagar" – skide. Ved juletid sælges der såkaldte "caganers", eller skidere, som de kaldes frit oversat, forestillende kendte personer, fra paven til Messi, på hug med bukserne nede om knæene grundigt igang med at skide en lort i det fri.

Caganerne skjuler på ingen måde dét, som englænderne i en anden ende af skalaen for menneskets naturlige/unaturlige forhold til sin afføring, omtaler som "nr. 2".

Og for at det ikke skal være løgn, indgår de oven i købet som en naturlig del af catalanernes krybbespil, som jeg – og du måske også – som barn lavede sammen med (halv)kristne voksne med vat og diverse små dukker og ting fra naturen, samt selvfølgelig først og fremmest det nyfødte Jesusbarn i stalden. Katolikkerne i Syden bygger stadig i rigt mål krybbespil i deres hjem i julemåneden.

Og dér lidt inde i buskadset, ved Jesusbarnet i stalden med Joseph og Maria og alle dyrene, sidder der til en nordeuropæers store overraskelse en caganer med bukserne nede om haserne, ifærd med at lægge en ordentlig nougatarm. Som noget helt normalt i Catalonien. Men sådan var det altså ikke, da krybbespil var mere almindelige i Danmark. Og garanteret heller ikke i England!

Wikipedia skriver bl.a. om caganers, at "det har været en traditionel figur i krybbespil siden det 19. århundrede. Folk troede, at caganeren ved at skabe afføring symbolsk befrugtede både den fysiske jord samt krybbespillet. Hvorved både den kirkelige scene samt menighedens jordiske liv i form af sundhed i krop og fred i sindet var sikret det følgende år. Placering af denne figur i krybbespillene bragte held og lykke og glæde. Undlod man den, bragte det modgang."

